
Sprawozdanie z działalności Towarzystwa : Sprawozdanie Zarządu z czynności organizacyjno-porządkowych

---

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 51, 45-51

1988

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

środowiska naturalnego, jego struktury przestrzennej i zagospodarowania, jak również do infrastruktury materialnej miasta, wymagają jednak dalszego prawidłowego rozwoju społeczności tworzonej przez mieszkańców Warszawy — jej środowiska społecznego. Od wzrostu cywilizacyjnego i kulturalnego społeczeństwa Warszawy zależeć będą przede wszystkim jej dalsze losy zarówno jako stolicy Polski, ważnego centrum życia kulturalnego, jak i prawidłowo rozwijającego się miasta. Problem ten należy widzieć jako wielkie zadanie wychowawcze — główny cel polityki i planowania rozwoju miasta.

2. SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z CZYNNOŚCI ORGANIZACYJNO-PORZĄDKOWYCH

a) Sprawozdanie Sekretarza Generalnego

W okresie sprawozdawczym, tj. do 31 grudnia 1988 r., pracami Towarzystwa kierował Zarząd wybrany w dniu 10 marca 1986 r. Odbyły się 3 posiedzenia Prezydium: 14 marca, 8 kwietnia, 24 maja, 4 posiedzenia plenarne Zarządu: 18 stycznia, 17 lutego, 22 czerwca, 16 listopada oraz 2 Ogólne Zebrania Członków Towarzystwa: 19 marca i 3 grudnia 1988 r.

W 1988 r. Zarząd zorganizował 4 interdyscyplinarne spotkania dyskusyjne. Pierwsze z nich na temat *Jak rozumieć kulturę słowa* odbyło się 25 stycznia 1988 r. Dyskusję zagaili: prof. dr Jadwiga Puzynina, językoznawca, doc. dr Jerzy Bartmiński, językoznawca, prof. dr Michał Głowiński, teoretyk literatury, i doc. dr Mirosława Marody, socjolog.

Tematem drugiego spotkania, które odbyło się 8 marca 1988 r., była *Telekomunikacja a społeczeństwo*. Dyskusję zagaili: prof. dr Witold Nowicki, teleelektryk, prof. dr Marian Suski, radiotechnik, doc. dr Lech Zacher, socjolog, i mgr Jerzy Rutkowski, radiotechnik. Wszystkie wygłoszone na tym spotkaniu referaty zostały opublikowane w czasopiśmie „Łączność”. Dalsze pilotowanie podjętych na tym spotkaniu problemów przejęło Stowarzyszenie Elektryków Polskich, które przygotowało specjalny raport do władz.

Tematem trzeciego spotkania była *Warszawa w ciągu najbliższego półwiecza*. Spotkanie to odbyło się 16 maja 1988 r., a dyskusję zagaili: prof. dr Kazimierz Dziewoński i prof. dr Bolesław Górnicki. Wreszcie 7 listopada 1988 r. odbyło się spotkanie dyskusyjne na temat *Dokąd prowadzi rozwój techniki*. Dyskusję zagaili: prof. dr Janusz Tymowski, technolog, prof. dr Bolesław Górnicki, pediatra i historyk medycyny, prof. dr Juliusz Lech Kulikowski, informatyk.

Ponadto pod koniec kadencji ustępującego dziś Zarządu odbyło się jeszcze jedno spotkanie interdyscyplinarne (19 marca 1989 r.), którego tematem była *Inżynieria genetyczna — groza czy nadzieja*, podczas którego dyskusję zagaili: doc. dr Magdalena Fikus, biochemik, prof. dr Waław Gajewski, genetyk, prof. dr Władysław Kunicki-Goldfinger, mikrobiolog, i prof. dr Ignacy Wald, neurolog i genetyk. Wszystkie te spotkania miały dużą frekwencję. Charaktery-

zowała je również ożywiona dyskusja. Oprócz spotkań interdyscyplinarnych odbył się odczyt naukowy pt. *Spoleczeństwo polskie w świetle teorii anomii* wygłoszony przez prof. dr. Stefana Nowaka podczas Ogólnego Zebrania Administracyjnego w dniu 19 marca 1988 r. Drugi z zaplanowanych odczytów pt. *Nauka i pseudonauka*, który wygłosić miał prof. dr Grzegorz Białkowski w dniu 3 grudnia 1988 r., nie mógł się niestety odbyć ze względu na chorobę prelegenta. Odbędzie się on w innym terminie.

W okresie sprawozdawczym ożywioną działalność przejawiała również większość Wydziałów TNW. Wygłoszono 32 odczyty, w tym w Wydziale I — 7, III — 6, IV — 2, V — 13, VI — 4.

Część zebrań organizowana była wspólnie przez dwa Wydziały. Tego rodzaju zebrania interdyscyplinarne zorganizowały m.in. 12 kwietnia 1988 r. Wydziały II i III, na którym wygłoszony został odczyt prof. dr. Jerzego Łosia pt. *Co to jest matematyczna ekonomia*, a 21 listopada 1988 r. Wydziały I i II zorganizowały spotkanie dyskusyjne na temat *Piśmiennictwo i liturgia słowiańska we wczesnym średniowieczu polskim*. Dyskusję zagaili: prof. dr Janusz Siatkowski z Wydziału językoznawstwa i historii literatury oraz prof. dr Tadeusz Wasilewski z Wydziału nauk historycznych, społecznych i filozoficznych.

Z uwagi na prowadzony w 1988 r. remont sal w Pałacu Staszica wszystkie nasze spotkania odbywały się poza jego terenem, m.in. na Zamku Królewskim w Warszawie, Uniwersytecie Warszawskim i w Politechnice Warszawskiej. Wszystkim instytucjom, które udostępniły nam swoje pomieszczenia, pragniemy wyrazić na tym miejscu gorące podziękowanie.

W okresie sprawozdawczym dużo aktywności przejawiała Komisja Archiwalno-Biblioteczna TNW działająca pod przewodnictwem prof. dr. Zdzisława Libery. Dzięki zabiegom tej Komisji, w skład której wchodzi prof. dr Alodia Gryczowa i prof. dr Paulina Pelcowa, wydatnie wzbogaciły się zbiory biblioteki TNW. Na apel Komisji ofiarowania Towarzystwu dubletów wydawnictw Towarzystwa odpowiedziały m.in. Biblioteka Jagiellońska, Biblioteka Publiczna w Warszawie, Biblioteka Publiczna im. E. Raczyńskiego w Poznaniu oraz Biblioteka Uniwersytetu Katolickiego w Lublinie, przysyłając zarówno druki zwarte, jak też tzw. druki ciągłe.

Obecnie Biblioteka TNW liczy 83 wolumeny druków zwartych, 16 „Roczników TNW” oraz cztery dublety 10 „Roczników” Towarzystwa Naukowego Warszawskiego różnych Wydziałów. Podobnego odzewu oczekuje się ze strony Biblioteki Instytutu Historii Uniwersytetu Warszawskiego oraz kilku innych placówek naukowych. Nadal aktualny jest również apel do członków TNW o przekazywanie do Biblioteki Towarzystwa jego wydawnictw i prac jemu poświęconych.

W 1988 r. nastąpił również znaczny postęp w przygotowaniach do druku kolejnych materiałów do „Rocznika” TNW. Prace te prowadzone są pod kierunkiem redaktora naczelnego Wydawnictw TNW prof. dr. Edwarda Rużyły. Tom 47/48 „Rocznika TNW” powinien ukazać się lada dzień, tom 49 jest w opracowaniu redakcyjnym w Ossolineum i przewidziany jest na 1989 r., tom 50,

jakkolwiek znajduje się w planie wydawniczym PAN na 1989 r., nie wszedł do planu operatywnego na ten rok. Towarzystwo zgłosiło do planu wydawniczego PAN na 1990 r. tom 51. Ponadto Towarzystwo było nadal sponsorem czasopisma „Materia Medica Polona”. Wydano również trzy Komunikaty: nr 14, 15 i 16.

Rok 1988 nie przyniósł, niestety, postępu w sprawach lokalowych mimo usilnych zabiegów ze strony Zarządu TNW. Obiecujące deklaracje ze strony prezesa, wiceprezesa i dyrektora generalnego PAN z jednej strony oraz Prezydenta m.st. Warszawy i Przewodniczącego Stołecznej Rady Narodowej z drugiej strony nie doprowadziły do podjęcia konkretnych decyzji i nic nie wskazuje na to, by decyzje takie miały zapaść w najbliższym czasie. Jesteśmy zapewne jedynym towarzystwem naukowym w kraju, które w tej materii natrafia u władz na takie trudności. Jest to tym smutniejsze, że ich oficjalni przedstawiciele podkreślają doniosłą rolę, jaką w życiu naukowym stolicy spełnia nasze Towarzystwo.

W tej sytuacji do rozważenia jest propozycja odwołania się do wyższych instytucji. Mamy przecież moralne prawo domagać się przydzielenia kilku pomieszczeń w wielkim Pałacu Staszica, który niegdyś był własnością Towarzystwa. Bez załatwienia tej sprawy nie sposób myśleć o właściwym jego rozwoju.

Ze spraw wewnętrznych Towarzystwa, których nie udało się załatwić w trakcie trwania obecnej kadencji Zarządu, wymienić należy przede wszystkim sprawę zmian niektórych zapisów w obowiązującym dziś statucie TNW. Projekt zmian, opracowany przez komisję pod kierunkiem prof. dr. Piotra Strebeyki, uzgodniony z Wydziałami, nie uzyskał niestety akceptacji na Ogólnym Zebraniu członków TNW w grudniu 1988 r. Nowa wersja projektu przedstawiona zostanie do akceptacji na najbliższym zebraniu.

W 1988 r. dokonano dwukrotnie wyborów nowych członków TNW. Podczas Ogólnego Zebrania Członków Towarzystwa w dniu 19 marca 1988 r. wybrano 12 członków, w tym 3 członków zwyczajnych i 9 członków korespondentów. Członkami zwyczajnymi zostali profesorowie: Helena Rasiowa, Józef Werle (Wydział III), Kazimierz Toczko (Wydział IV). Członkowie korespondencji — profesorowie: Jerzy Axer, Teresa Kostkiewiczowa (Wydział I), Marek Demiański, Bogodar Winid, Stanisław Woronowicz (Wydział III), Wojciech Noszczyk (Wydział V). Docenci: Edward Potkowski (Wydział II), Stanisław Kwapien, Henryk Woźniakowski (Wydział III).

Ponadto 18 członków korespondentów przesunięto na członków zwyczajnych. Są to profesorowie: Jan Burchart, Józef Smak (Wydział III), Bogusław Sałata, Andrzej Wojciechowski (Wydział IV), Eugeniusz Butruk, Antoni Chróścicki, Tadeusz Chruściel, Andrzej Danysz, Jan Dzieniszewski, Mirosława Goleniewska-Furmanowa, Józef Jeske, Janusz Komender, Bohdan Lewartowski, Adam Nowosławski, Elżbieta Promińska, Stanisław Puzyński, Sławomir Rump, Edward Wilkoszewski (Wydział V).

Z kolei podczas Ogólnego Zebrania Członków TNW w dniu 3 grudnia 1988 r. wybrano 16 członków TNW, w tym 3 członków zwyczajnych i 13

członków korespondentów. Członkami zwyczajnymi zostali profesorowie: Tomasz Wodzicki, Bogdan Czapliński (Wydział IV), Maria Kopeć (Wydział V), członkami korespondentami zaś profesorowie: Jan Doroszewski, Witold Bartnik, Witold Gumułka, Jan Tatoń, Tadeusz Tołłoczko, Ignacy Wald; docenci: Andrzej Borówka, Paweł Grieb, Andrzej Śródka (Wydział V); docenci: Maciej Szafarczyk, Jan Kacprzek, Józef Lubacz, Piotr Wolański (Wydział VI).

Ponadto 5 członków korespondentów przesunięto na członków zwyczajnych. Są to profesorowie: Bogusław Żernicki (Wydział V), Maciej Grabski, Władysław Płoński, Stefan Wiśniewski, doc. Jan Zabrodzki (Wydział VI).

W 1988 r. zmarło 9 członków TNW, a mianowicie profesorowie: Stefania Skwarczyńska (28 kwietnia), Stanisław Skorupka (31 maja), Kazimierz Sembrat (22 lipca), Marian Małowist (30 sierpnia), Jerzy Ostromecki (3 września), Stefan Zbigniew Różycki (6 września), Stanisław Dymowski (9 listopada), Osman Achmatowicz (4 grudnia), Jan Białostocki (25 grudnia).

Na dzień 31 grudnia 1988 r. TNW liczyło 353 członków, w tym 265 zwyczajnych i 88 korespondentów. Na poszczególne Wydziały przypadała następująca liczba członków: Wydział I — zwyczajnych 38, koresp. 3; Wydział II — zwyczajnych 58, koresp. 6; Wydział III — zwyczajnych 38, koresp. 20, Wydział IV — zwyczajnych 30, koresp. 3; Wydział V — zwyczajnych 42, koresp. 21, Wydział VI — zwyczajnych 59, koresp. 25.

b) Sprawozdanie Skarbnika

1. Bilans za 1988 r. zamyka się po stronie aktywów i pasywów kwotą zł 1 149 000.— Saldo w banku na dzień 31 XII 1988 r. wynosi zł 536 000.— Stan gotówki w kasie zero.

2. Dochody

Dotacja Polskiej Akademii Nauk zł 1 055 000.—

Wpłacone składki na 1989 r. zł 51 000.—

Składki bieżące zł 203 000.—, co stanowi 100% planowanej kwoty. W 1988 r. wysokość składki członkowskiej została podniesiona z 400.— do 700.— zł.

3. Koszty ogółem poniesione w 1988 r. wyniosły zł 822 000.— co w stosunku do zaplanowanej kwoty zł 969 000.— wynosi 85%. Niższe wykorzystanie kosztów nastąpiło na skutek cofnięcia początkowej decyzji Zarządu Administracyjnego Placówek PAN w partycypowaniu w kosztach remontu Pałacu Staszica oraz niewydania zaplanowanego przez Ossolineum na ten rok t. 47/48 „Rocznika TNW”.

4. Bilans Towarzystwa za 1988 r. został przyjęty przez Polską Akademię Nauk bez zastrzeżeń.

c) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej

Komisja Rewizyjna po przejrzeniu księgi głównej, kartotek analitycznych i dowodów finansowych oraz bilansu za 1988 r. stwierdza, co następuje:

1. Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na podstawie księgowanych dowodów finansowych w obowiązujących ewidencjach księgowych.

2. Bilans zamknięcia wykazuje po stronie aktywów i pasywów kwotę zł 1 148 899,50. Koszty wyniosły zł 822 538.— na zaplanowane zł 969 000.—, co stanowi 85%. Niższe wykonanie kosztów wystąpiło na skutek: a) cofnięcia decyzji Zarządu Administracyjnego Placówek PAN częściowego pokrycia przez Towarzystwo remontu Pałacu Staszica oraz b) niezakończenia przez Ossolineum druku t. 47/48 „Rocznika TNW”.

3. Dochody własne wyniosły zł 209 762.—, w tym składki członkowskie zł 203 250.— na zaplanowane zł 200 000.—, co stanowi 105%.

4. Komisja stwierdziła saldo zerowe gotówki w kasie oraz saldo środków na koncie bankowym w wysokości zł 536 123,50.

5. Gospodarka finansowa była prowadzona bardzo oszczędnie i nie budzi zastrzeżeń.

6. Windykacja składek członkowskich prowadzona była sprawnie, o czym świadczy przekroczenie planowanej kwoty.

7. Powyższe stwierdzenia uzasadniają złożenie Zarządowi podziękowania za prawidłowe i oszczędne gospodarowanie funduszami Towarzystwa i postawienie wniosku o udzielenie ustępującemu Zarządowi absolutorium.

8. W roku sprawozdawczym odbyły się 34 zebrania naukowe z referatami (Wydział I — 7, Wydział II — 1 z Wydziałem I, Wydział III — 7, Wydział IV — 2, Wydział V — 13, Wydział VI — 4) oraz 4 zebrania ogólne o charakterze interdyscyplinarnym: *Jak rozumieć kulturę słowa?* (Wydział I), *Telekomunikacja a społeczeństwo* (8 III), *Warszawa w ciągu najbliższego półwiecza* (18 V), *Dokąd prowadzi rozwój techniki?* (7 XI). Świadczy to o dużej aktywności Towarzystwa.

9. Przygotowanie redakcyjne „Rocznika TNW” rozwija się pomyślnie, natomiast ich druk ulega opóźnieniom. Tom 47/48 powinien ukazać się w najbliższym czasie, t. 49 jest w opracowaniu redakcyjnym w Ossolineum, t. 50 jest przygotowany, ale wejdzie do planu wydawniczego PAN na 1990 r., t. 51 zgłoszono do planu wydawniczego na 1990.

10. Komisja wyraża uznanie p. mgr Janinie Aumillerowej za sprawne działanie sekretariatu i regularne wydawanie „Komunikatu” oraz p. doc. Leonowi Szymańskiemu za wzorowe prowadzenie ewidencji księgowo-finansowej.

11. Komisja stwierdza wysoką aktywność Towarzystwa w roku sprawozdawczym i wyraża wysokie uznanie dla działalności Zarządu TNW.

*d) Sprawozdanie Komisji do spraw opracowania regulaminu nagród
(brak tekstu)*

e) Sprawozdanie Komisji do spraw zmiany statutu

Dotychczas obowiązujący statut Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, wzorowany na statucie z roku 1951, stawiał wysokie wymagania kworum przy

wyborach nowych członków (§ 14) i dokonywaniu zmian w statucie (§ 41). Było to podyktowane troską o staranny dobór członków, trwałość struktury i poszanowanie tradycji Królewskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, którego spadkobiercą było nasze stowarzyszenie.

Dziś pracownicy naukowci mają bardzo dużo różnych obowiązków, zwłaszcza w Warszawie, gdzie koncentruje się życie naukowe kraju. W tych warunkach frekwencja członków na zebraniach towarzystw naukowych jest zwykle nieduża i trudno spełnić wymagania § 14, aby wybory nowych członków odbywały się w obecności co najmniej połowy członków uprawnionych do głosowania. To paraliżuje działalność towarzystwa. Takie samo kworum obowiązywało w § 41 dotyczącym zmian statutu, co uniemożliwiło dokonanie jakichkolwiek poprawek w statucie.

Na ogólnym zebraniu administracyjnym w dniu 22 listopada 1985 r. podjęto uchwałę o zmianie kilku paragrafów statutu, a brak wymaganego kworum uzupełniono kurendą, wynik był pozytywny, lecz Urząd Miasta nie uznał tej formy głosowania i do zmian w statucie nie doszło.

W roku 1986 Prezydium Zarządu powierzyło mi zorganizowanie Komisji ds. statutu. W skład Komisji weszli przedstawiciele wszystkich Wydziałów, wybrani na wydziałowych zebraniach administracyjnych, mianowicie profesorowie: O. Jurewicz z Wydziału I, J. Bardach z Wydziału II, Z. Grabowski z Wydziału III, P. Strebeyko z Wydziału IV, W. Karczewski z Wydziału V, J. Kudrewicz z Wydziału VI.

Na sekretarza Komisji wybrano O. Jurewicza. Na posiedzeniu w dniu 15 grudnia 1986 i 5 października 1987 Komisja przeprowadziła ponowną analizę statutu i zaproponowała zmiany w § 14 i 17 oraz poprawkę w § 32, przekazując je do zaopiniowania przez Wydziały.

Poza zbyt ostrymi rygorami przy wyborach nowych członków powstał problem uprawnień członków korespondentów. Dawniej, podczas normalnej działalności Towarzystwa członkiem korespondentem zostawał zwykle młody, wybitnie zdolny docent. Był to status przejściowy, gdyż po uzyskaniu tytułu profesora członek korespondent szybko awansował na członka zwyczajnego. Po reaktywowaniu TNW w roku 1981 z powodu dużej liczby kandydatów, a ograniczonej przez statut liczby miejsc na Wydziałach, wielu wybitnych profesorów zostało wybranych na członków korespondentów; należało więc rozszerzyć uprawnienia tej grupy członków (§ 17).

Członkowie Komisji przedstawili te propozycje na zebraniach administracyjnych swoich Wydziałów i na ostatnim swoim zebraniu w dniu 15 listopada 1988 Komisja, uwzględniając opinie Wydziałów, sformułowała ostateczny projekt zmian w § 10, 12, 13, 14, 16, 17, 32 i 41. Poza dosyć istotnymi zmianami w § 14, 17 i 41, dotyczącymi wymaganego kworum na zebraniach administracyjnych i uprawnień członków korespondentów, były to drobne zmiany w sformułowaniu paragrafów.

Ogólne Zebranie Administracyjne TNW w dniu 3 grudnia 1988 r. uchwaliło proponowane przez Komisję zmiany w statucie z wyjątkiem § 17, gdyż podczas

dyskusji wysunięto trzy różne wersje, dotyczące biernego prawa wyborczego dla członków honorowych, których jeszcze nie mamy, i żadna z propozycji nie uzyskała wystarczającej liczby głosów. Zebranie to, jak poprzednie, nie miało mocy obowiązującej uchwał z powodu braku wymaganego kworum. Po raz drugi Towarzystwo nie mogło wprowadzić żadnych poprawek do swego statutu.

Wówczas Urząd Miasta, któremu przedstawiłem tę niezwykłą sytuację, wyraził zgodę na rozszerzenie zasady § 29 na § 41, że uchwały zapadają większością 2/3 głosów przy obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania w pierwszym terminie, a w drugim terminie bez względu na liczbę obecnych, co nam umożliwi przeprowadzenie dalszych zmian w statucie. Uchwałę taką podjęło Ogólne Zebranie Administracyjne TNW w dniu 10 marca 1989, a następne zebranie administracyjne, które się odbyło 21 listopada 1989, uchwaliło wszystkie poprawki w statucie, zaproponowane przez Komisję ds. zmiany statutu TNW. Na tym Komisja zakończyła swą działalność i na posiedzeniu plenarnym Zarządu została rozwiązana.

f) *Sprawozdanie Komisji Archiwalno-Bibliotecznej*

Komisja Archiwalno-Biblioteczna Towarzystwa Naukowego Warszawskiego opracowała koncepcję organizacji Biblioteki TNW na najbliższy okres. Zdaniem Komisji Biblioteka TNW powinna gromadzić, oprócz bieżących materiałów odnoszących się do działalności Towarzystwa, wydawnictwa TNW z lat przedwojennych i okresu powojennego oraz, w miarę możliwości, prace wydawane przez Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Zbiory te powinny być na bieżąco porządkowane i katalogowane.

Komisja zaproponowała, ażeby zwrócić się z apelem do członków TNW o przekazywanie do zbiorów TNW tego rodzaju publikacji. Z podobnym apelem Komisja zwróciła się do bibliotek naukowych (uniwersyteckich, Polskiej Akademii Nauk, publicznych).

Komisja przekazała Bibliotece Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego pismo z podziękowaniem za cenny dar w postaci piętnastu książek wydanych przez Towarzystwo Naukowe Warszawskie.

3. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI WYDZIAŁÓW TNW

Wydział I językoznawstwa i historii literatury

Przewodniczący: Zdzisław Libera, czł. zw.

Sekretarz: Olgierd A. Wojtasiewicz, czł. zw.

a) *Sprawozdanie z działalności naukowej*

W 1988 r. odbyło się siedem zebrań naukowych na następujące tematy:
dnia 18 stycznia 1988 r. — Janina Kulczycka-Saloni (czł. zw.): *Wydawnictwo „Powstanie styczniowe. Materiały i dokumenty” w oczach historyka literatury*;
dnia 15 lutego 1988 r. — Hanna Popowska-Taborska (czł. zw.): *Współczesny status kaszubszczyzny*;